

KO TE KAHITI O NIU TIRENI.

3

Tukunga Mana Whakahaere ki te Kooti Whakawa Tuarua i raro i te 62 o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te tekau-ma-iwa o nga ra o Tihema, 1905.

Tu ana i reira:

Ko Te Right Honourable R. J. SEDDON HEI TUMUAKI O TE KAUNIHERA I TAUAR.

NO TEMEA i raro i nga tikanga o te ono-tekau-ma-rua o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," e meingatia ana, mehemea ka tukuna, tera ranei ka tukuna ki te Tumuaki Kai-whakawa he tono i raro i nga tikanga o te tekiona toru-tekau-ma-iwa o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," mo tetahi ota a te Kooti whakatu kai-riiwhi mo te paanga o tetahi tangata Maori, kua mate, ka ahei te Kawana ina whakaaturia ponotia e te Tumuaki Kai-whakawa i runga i nga tikanga kua takoto i roto i taua tekiona, ki te whakaputa ota a tona Kaunihera, hei whakamana i te Kooti Whakawa Tuarua ki te whakahaere i taua tono, ano he tono i tika i runga i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894": A notemea kua puta te tiwhikete a te Tumuaki Kai-whakawa i tika nei kia whakaputaina e ia i raro i nga tikanga o taua tekiona toru-tekau-ma-iwa mo runga i te tono a Ethel May Ellison, he mea whakaatu pono hoki i runga i nga tikanga e taua ana i raro i taua tekiona ono-tekau-ma-rua: A notemea kua rite era atu tikanga katoa o taua tekiona i taua tono ra:

Na, tenei nei, te Kawana o te Koroni o Niu Tiren, i runga i te whakahaerenga o nga mana e ahei ai ia te pera, i runga hoki i nga kupu tohutohu, kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Koroni te whakamana nei i taua Kooti Whakawa Tuarua ki te whakahaere i taua tono, ano he tono piira i raro i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," mo runga i te ota a te Kooti ka whakaaturia i raro iho nei, ara:

Nga ota e rua a te Kooti, he mea tuhi i te ono o nga ra o Mahe, kotahi mano e iwa rau ma rima, whakatu i a Hinemura Ellison hei kai-riiwhi mo nga taonga o Tame Rangiwahia Ellison, kua mate, i roto i Tekiona 24, Te Aro Pa, me Tekiona 22, Parehira Kare.

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhi o te Kaunihera.

Tukunga Mana Whakahaere ki te Kooti Whakawa Tuarua i raro i te 62 o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895."

PLUNKET, Kawana.

OTA A TE KAUNIHERA.

I te Tari o te Kawanatanga, i Poneke, i tenei te tekau-ma-iwa o nga ra o Tihema, 1905.

Tu ana i reira:

Ko Te Right Honourable R. J. SEDDON HEI TUMUAKI O TE KAUNIHERA I TAUAR.

NO TEMEA i raro i nga tikanga o te ono-tekau-ma-rua o nga tekiona o "Te Ture Whakatikatika i nga Ture Whenua Maori, 1895," e meingatia ana, mehemea ka tukuna, tera ranei ka tukuna ki te Tumuaki Kai-whakawa he tono i raro i nga tikanga o te tekiona toru-tekau-ma-iwa o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," mo tetahi ota a te Kooti whakatu kai-riiwhi mo te paanga o tetahi tangata Maori, kua mate, ka ahei te Kawana ina whakaaturia ponotia e te Tumuaki Kai-whakawa i runga i nga tikanga kua takoto i roto i taua tekiona, ki te whakaputa ota a tona Kaunihera, hei whakamana i te Kooti Whakawa Tuarua ki te whakahaere i taua tono, ano he tono i tika i runga i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894": A notemea kua puta te tiwhikete a te Tumuaki Kai-whakawa i tika nei kia whakaputaina e ia i raro i nga tikanga o taua tekiona toru-tekau-ma-iwa mo runga i te tono a Pita Maaka Tarapiko raua ko Pohoi te Tahatika, he mea whakaatu pono hoki i runga i nga tikanga e taua ana i raro i taua tekiona ono-tekau-ma-rua: A notemea kua rite era atu tikanga katoa o taua tekiona i taua tono ra:

Na, tenei nei, te Kawana o te Koroni o Niu Tiren, i runga i te whakahaerenga o nga mana e ahei ai ia te pera, i runga hoki i nga kupu tohutohu kupu whakaae hoki a te Kaunihera Whiriwhiri o taua Koroni, te whakamana nei i taua Kooti Whakawa Tuarua ki te whakahaere i taua tono, ano he tono piira i raro i nga tikanga o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," mo runga i te ota a te Kooti ka whakaaturia i raro iho nei, ara:

Te ota a te Kooti, he mea tuhi i te tekau-ma-wha o nga ra o Aperira, kotahi mano e iwa rau ma rima, whakatu i a Mereana Peka Mokena, Kere Raniera, Harete Raniera, me Tarapipi te Waharoa, hei kai-riiwhi mo te paanga o Maaka Tarapiko, kua mate, i roto i nga whaka-tekau o te Kamupene o Niu Tiren, i Whakatu.

ALEX. WILLIS,
Kai-tuhituhi o te Kaunihera.

Wewete Here e arai ana i te Tuku o tetahi Whenua Maori.

PLUNKET, Kawana.

NO TEMEA kua tukua mai he tono ki te Kawana e nga tangata no ratou nga whenua e mau nei te whakaaturanga i roto i te Kupu Apiti ki tenei, he inoi na ratou kia wetekia te here e arai ana i te tuku o taua whenua i takoto i roto i nga ota o te Kooti Whenua Maori, i whakaputaina i te rua-tekau-ma-tahi o nga ra o Mahe, kotahi mano e waru rau e warutekau-ma-waru, kei nga tiwhikete whakawhiti taitara whenua e mau ana inianei, i whakaputaina nei i te tekau-ma-toro o nga ra o Akuhata, kotahi mano e waru rau e iwa-tekau-ma-ono: A notemea kua ata uiuia te tikanga o taua mea e te Kooti Whenua Maori, a kua puta te kupu a taua Kooti whakaatu mai he mea pai kia wetekia aua here:

Na reira, tenei te Kawana o te Koroni o Niu Tiren, i runga i te whakahaerenga o nga mana kua whakataua nei ki runga ki a ia e te rima-tekau-ma-rua o nga tekiona o "Te Ture Kooti Whenua Maori, 1894," i runga hoki i te kupu whakaae a taua Kooti, ka whakahau kia kii nei kua whakakorea nga here katoa i whakataua i roto i aua ota a te Kooti Whenua Maori me nga tiwhikete whakawhiti taitara whenua, arai i te tuku o aua whenua.

KUPU APITI.

TERA pihi wahi whenua katoa ranei kei roto i te Takiwa o Poneke e takoto ano, tona nui e 3 nga ruuri e 25 nga paati, nui ake iti iho ranei, e mohiotia nei ko Wawahanga 6 o Tekiona 8 o Poraka XII., i roto i te Takiwa Ruri o Belmont, koina te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i te Tiwhikete Whakawhiti Taitara Whenua (wharangi 266 o Pukapuka 84), i whakaputaina i te tekau-ma-toru o nga ra o Akuhata, 1896, ki a Rawinia te Munu me tetahi atu, me te mau o tenei kupu here i roto—ara: "E kore e taea te tuku."

Tera pihi wahi whenua katoa ranei kei roto i te Takiwa o Poneke e takoto ana, tona nui e 7 nga eka 1 ruuri e 8 nga paati, e mohiotia nei ko Wawahanga 24 o Tekiona 8 o Poraka XII., i roto i te Takiwa Ruri o Belmont, koina te whenua e mau na te whakaaturanga i roto i te Tiwhikete Whakawhiti Taitara Whenua (wharangi 84 o Pukapuka 267), i whakaputaina i te tekau-ma-toru o nga ra o Akuhata, 1896, ki a Rawinia te Munu me tetahi atu, me te mau o tenei kupu here i roto—ara: "E kore e taea te tuku."

Inahoki te ringa o His Excellency te Kawana, he mea tubi i tenei te rua-tekau-ma-toru o nga ra o Tihema, kotahi mano e iwa rau ma rima.

JAMES McGOWAN,
Mo te Minita mo te Taha Maori,